

Avklaring av ansvarsdeling for drift og vedlikehold i vegkryss

Del 1 Grenser

1. Innledning

Ved registrering av riksveger og fylkesveger er det viktig å vite hvor grensene skal trekkes. De samme avklaringene vil gjelde for drift og vedlikehold. I del 1 av dette dokument vil det bli vist hvor grenser mellom primær- og sekundærveg trekkes i forskjellige kryss.

Opptrekking av grenser baseres på prinsipper som gjør det praktiske vedlikeholdsarbeidet enkelt og oversiktlig, og som ikke krever inngående kunnskaper om forhistorien for de enkelte kryss. Dette gjør det nødvendig å avklare hvilke vegområder som tilhører de respektive veger. Avklaringene i dette dokument er basert på NA-rundskriv 02/24 "Retningslinjer vedrørende ansvarsdeling for drift og vedlikehold i vegkryss" og en rapport om samme tema fra juni 2002.

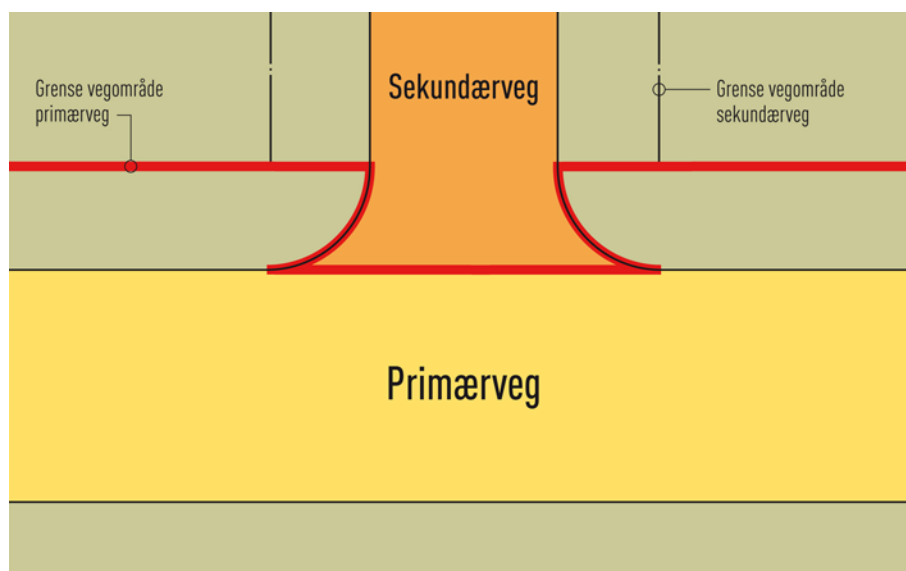
2. Definisjon av primær- og sekundærveg i et vegkryss

Begrepene primær- og sekundærveg er i disse avklaringene brukt som fellesbetegnelser for armer i et kryss som tilhører forskjellige vegmyndigheter. I denne sammenheng betegnes den høyest klassifiserte vegen som primærveg. Dette betyr at riksveg alltid er primærveg, og at fylkesveg er primærveg i kryss med kommunal veg

3. Hovedprinsipp for ansvarsdeling

Vegdirektoratet har ved brev av 12. desember 2001 sagt at vedlikeholdsansvaret er knyttet til vegområdet hvor utstyret er plassert, og at det ikke er avhengig av hvem utstyret er rettet mot eller satt opp av hensyn til. Dette er i tråd med den generelle ansvarsdelingen i vegloven mellom forskjellige vegholdere. Vedlikeholdsplikten omfatter det området som hører til vegen. Vegområdet omfatter vegkroppen med skuldre, grøfter og skråninger.

Vegdirektoratet mener at grensen for vegområdet går parallelt med primærvegen helt fram til skjæringspunktet med sekundærvegens kjørebane kant. Over sekundærvegen går grenselinjen i primærvegens kjørebane kant.

Figur 1 - Prinsipp for ansvarsdeling mellom vegholdere i vegkryss med to offentlige veger.

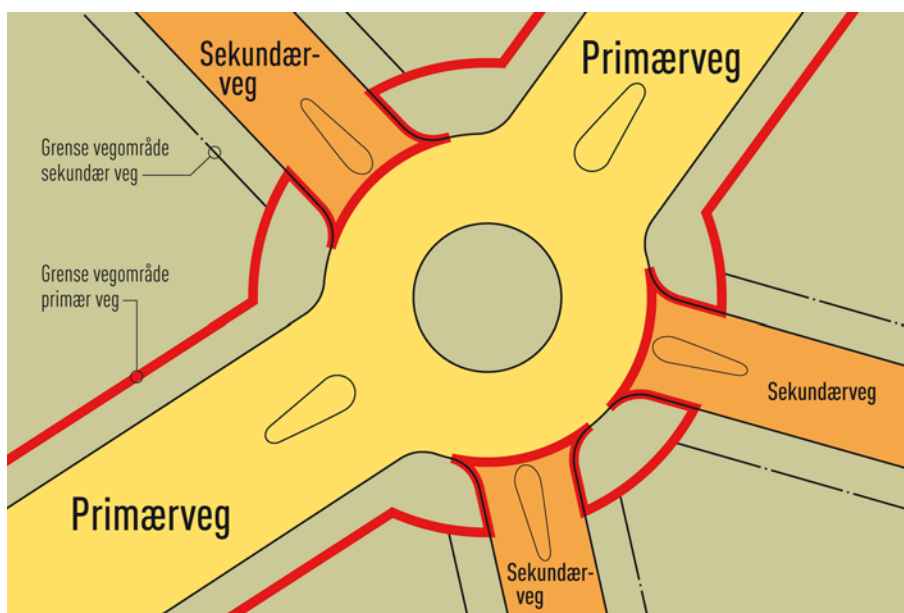
4. Avkjørsler og private veger

Veglovens §1 skiller mellom offentlige og private veger. Offentlige veger er statlige, fylkeskommunale eller kommunale veger. Alle andre veger eller gater blir regnet som private.

Vedlikeholdsplikten for avkjørsler tilligger eier eller bruker av eiendommen i følge veglovens §43. Plikten omfatter også å påse at frisiktssoner ikke tildekkes. Dersom avkjørselen er bygget og vedlikeholdt i henhold til fastsatte regler, sørger vegmyndighetene for å holde vannløpet åpent.

5. Rundkjøringer

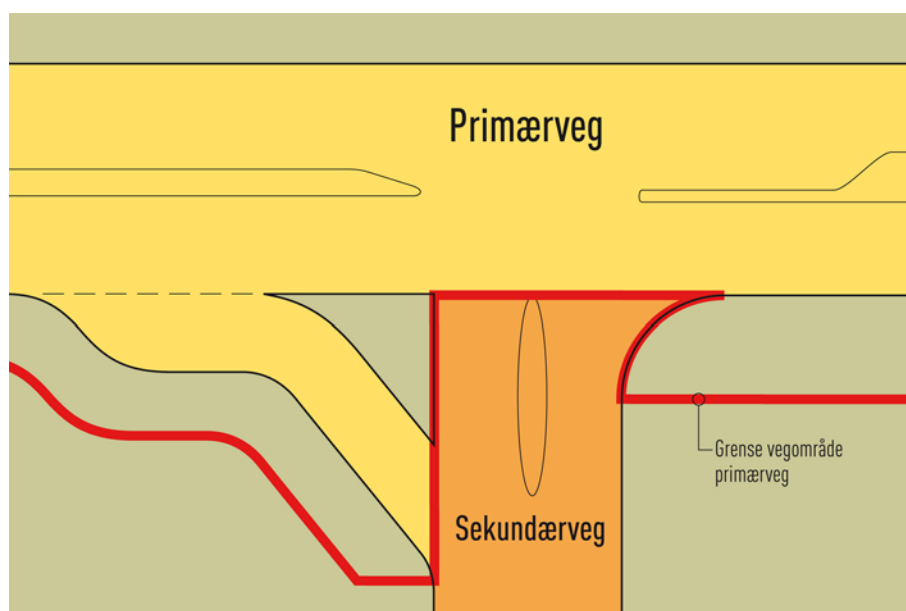
Vedlikeholdsansvaret for rundkjøringer følger samme prinsipp som for regulerte vegkryss. Ansvaret for selve rundkjøringen er normalt knyttet til den primærvegen som går inn mot og/eller går ut fra rundkjøringen. I de tilfeller hvor riksvegen er primærveg vil riksvegmyndighetene ta ansvar for vikepliktskilt og vikelinjer for alle tilfartene.

Figur 2 - Prinsipp for ansvarsdeling mellom vegholdere i rundkjøringer

6. Trafikkøyer – ramper

Enkle trafikkøyer (dråper) i sekundærvegen tilhører sekundærvegen som har vedlikeholdsansvaret. I kryss med høyresvingefelt fra primærvegen vil dette feltet bli klassifisert som en del av primærvegen og med tilhørende vedlikeholdsansvar fram til sekundærvegens kantlinje. Primærvegen tar da ansvar for trekantøya mellom sekundærvegen og primærvegen, Drift og vedlikehold av slike trafikkøyer bør normalt tilhøre primærvegen, ettersom de er forårsaket av og omgitt av primærvegen på to sider.

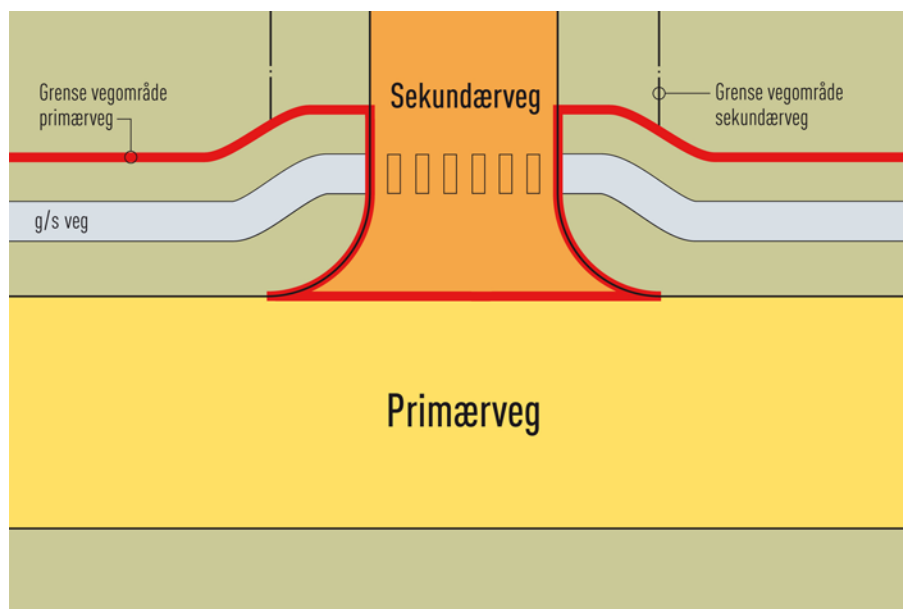

Figur 3 - Prinsipp for ansvarsdeling mellom vegholdere i vegkryss med trafikkøyer og ramper

7. Gang- og sykkelveg (g/s-veg)

G/s-veg langs riksveg er normalt en selvstendig riksveg dersom den er atskilt fra kjørebane og bare tillatt for gående og syklende. Langs fylkesveg er g/s-veg enten kommunal eller fylkeskommunal veg, avhengig av vedtak i den enkelte fylkeskommune. En g/s-veg slutter før den krysser en annen offentlig kjøreveg og starter igjen etter kryssingen.

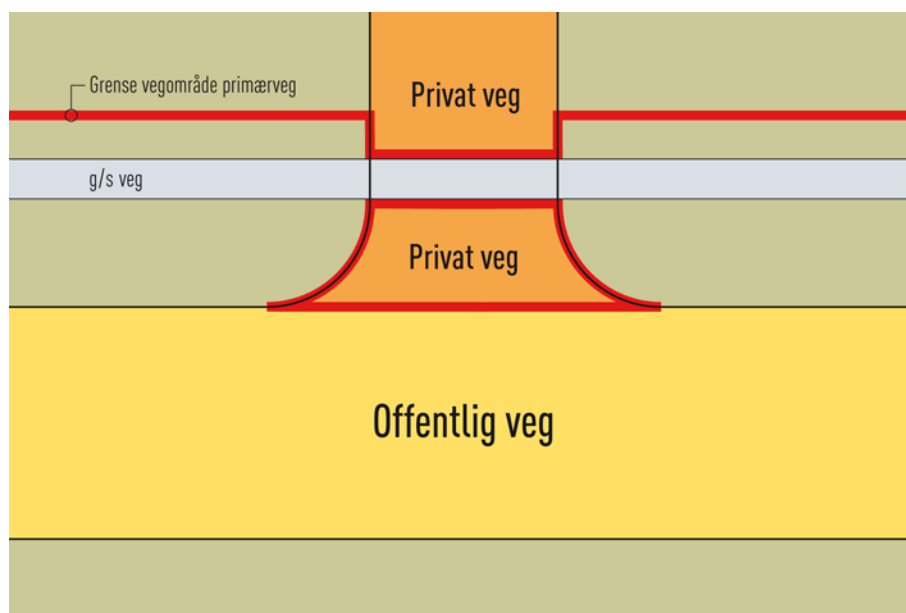
Vedlikeholdsansvaret for vegbane ved kryssingen tilhører således kjørevegens vegholder.

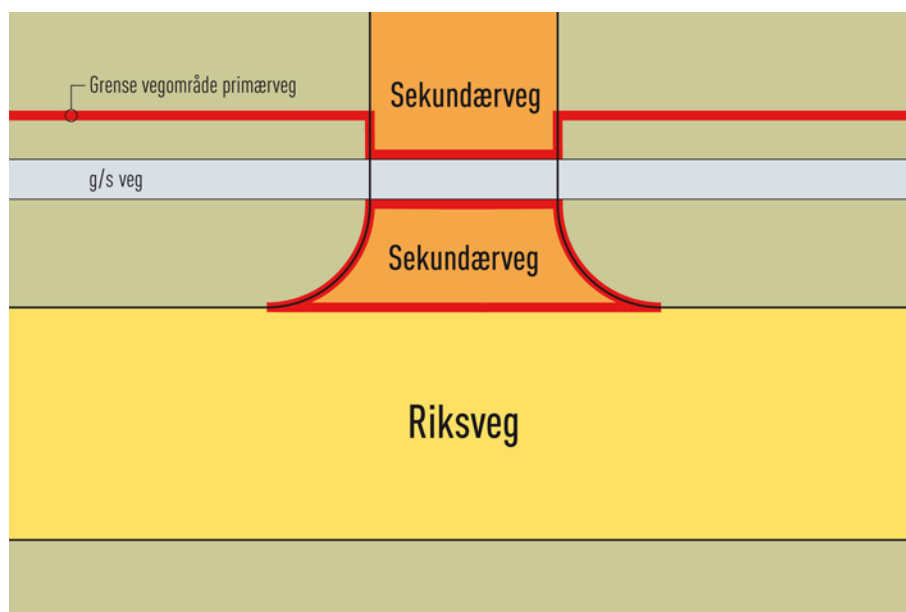
Figur 4 - Prinsipp for ansvarsdeling mellom vegholdere i vegkryss med g/s-veg langs primærveg

Statens vegvesen ønsker å ta et utvidet ansvar for gang- og sykkeltrafikken langs riksveger. Vegdirektoratet har derfor funnet det riktig at riksvegen tar ansvar for drift av gjennomgående g/s-veger langs riksvegen. I praksis betyr dette i hovedsak at riksvegen tar ansvar for oppmerking av gangfelt på kryssende veger, i tillegg til evt. nødvendig brøyting, spesielt fjerning av brøytekanter på kryssende veg.

Ved opparbeidelse av gang- og sykkelvegen mellom offentlig veg og private eiendommer er det vegholder for g/s-vegen som har vedlikeholdsansvaret. Dette omfatter både vegbane og evt. oppmerking og skilting for gang- og sykkelstien. Det kan da oppstå to områder som avkjørselseieren må vedlikeholde og rydde for snø, mellom eiendommen og gang- og sykkelvegen og mellom gang- og sykkelvegen og vegen. Vedlikeholdsplikten kan her bli økt, eks. som følge av vegmyndighetenes snøryddingsarbeid.

Figur 5a - Ansvarsdeling mellom vegholdere i vegkryss med offentlig og privat veg.

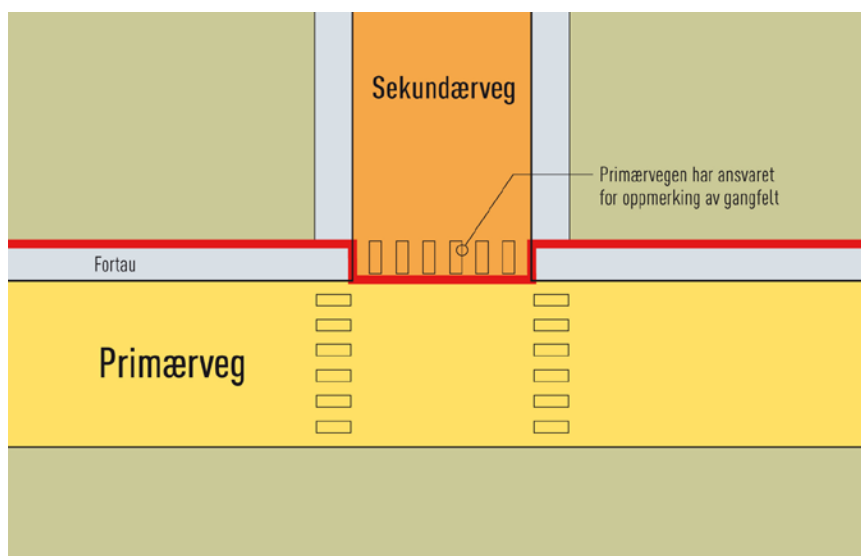

Figur 5b - Ansvarsdeling mellom vegholdere i vegkryss med gjennomgående g/s-veg langs riksvegen.

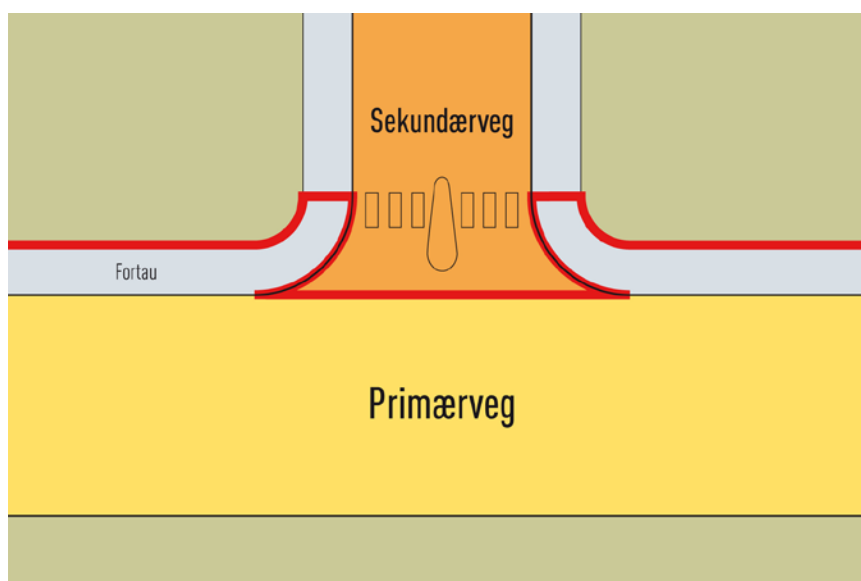
8. Fortau

Fortau langs primærveg regnes som en del av primærvegen, og vegområdet avgrenses i bymessig bebyggelse normalt av ytterkant fortau fram til vegkant kryssende veg. Utenfor tettbebyggelse avgrenses vegområdet som normalt av ytre grøfteskråning. I selve kryssområdet går delelinjen i primærvegens kjørebane kant.

I tråd med det som er sagt om gang- og sykkelveger finner Vegdirektoratet det rimelig at selv om sekundærvegens vegholder har det generelle vedlikeholdsansvaret for sin veg ut fra primærvegens kjørebane kant, bør primærvegen sørge for et sammenhengende funksjonelt tilbud til de myke trafikantene langs sin veg. Dersom gangfeltet er trukket tilbake fra primærvegens kjørebane kant, synes det rimelig at primærvegen tar ansvaret for fortauet helt fram til gangfeltet.

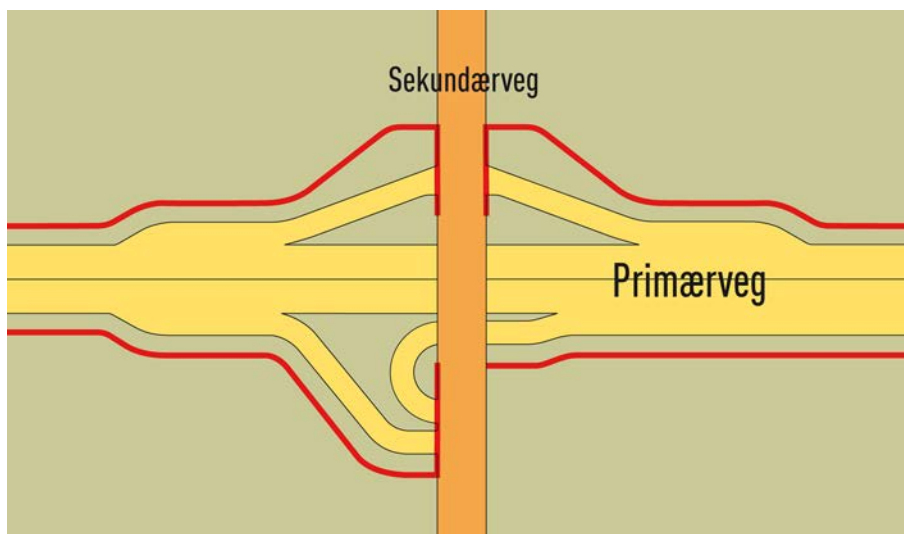
Figur 6 - Prinsipp for ansvarsdeling mellom vegholdere i vegkryss med fortau

Figur 7 - Prinsipp for ansvarsdeling mellom vegholdere i vegkryss med sammenhengende fortau

9. Planskilte kryss

Akselerasjons- og retardasjonsfelt med ramper i planskilte kryss vil normalt bli klassifisert som del av primærvegen. I krysningspunktet mellom rampene og sekundærvegen vil ansvaret for vikepliktskiltene fordeles etter hvilken vegg trafikk de er rettet mot.

Figur 8 - Prinsipp for ansvarsdeling mellom vegholdere i planskilte kryss

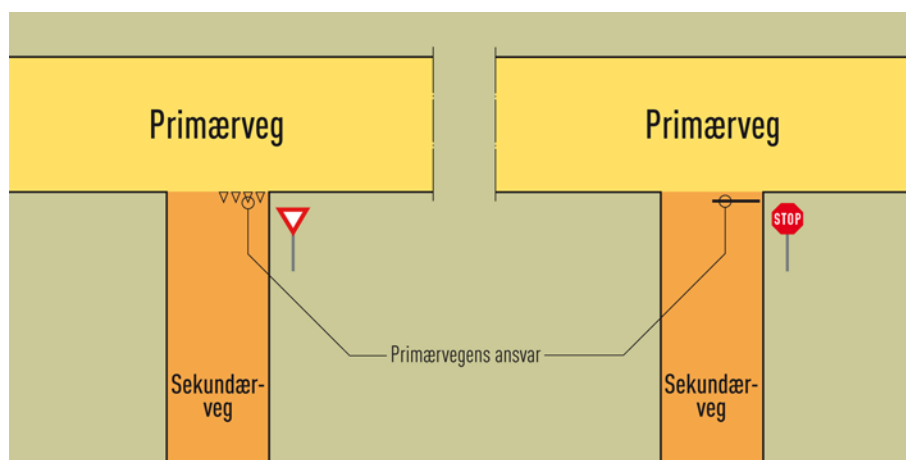
10. Oppmerking

Vikeplikt- og kantlinjer

Vikepliktslinjer i et kryss ligger normalt i forlengelsen av kantlinjen. Ansvaret for oppmerking av vikepliktslinjen tilhører derfor primærvegen. Dette gjelder også ubrutte eller stiplede linjer forbi avkjørsler.

Stoppliner for sekundærvegen skal normalt plasseres 0,5 meter foran primærvegens kantlinje, men det synes rimelig at ansvaret for denne også tilhører primærvegens vegholder.

Ansvaret for oppmerking av øvrige linjer (langsgående) på sekundærvegen tilhører dennes vegholder.

Figur 9 - Primærveg har vedlikeholdsansvaret for kant-, stopp- og vikepliktslinjer.

11. Gangfelt

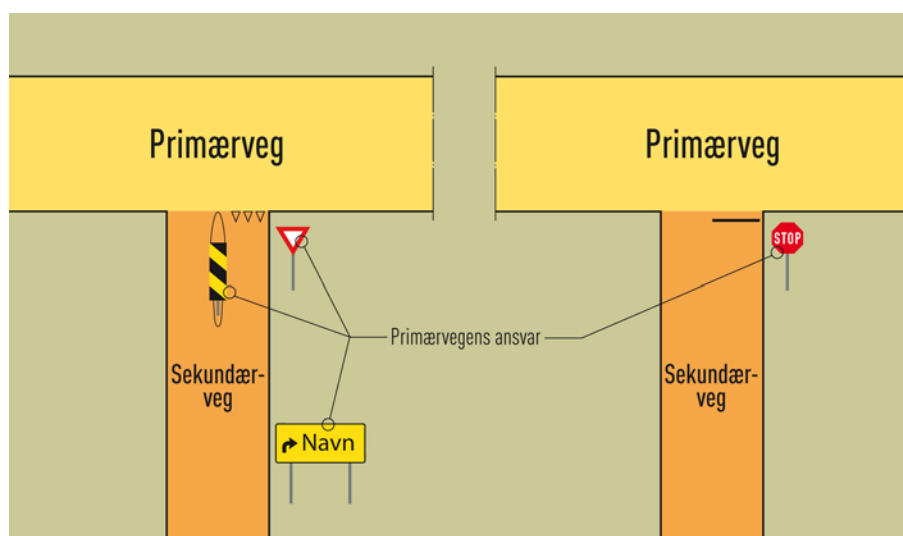
Ansvar for vedlikehold av gangfelt tilhører normalt vegholderen for vegbanen der gangfeltet ligger, med unntak for gangfelt i gjennomgående fortau eller g/s-veg langs riksveg. Primærvegen tar ansvar for gangfelt som krysser primærvegen og det gangfeltet som følger fortau eller g/s-veg parallelt med primærvegen. Ansvar for oppmerking av gangfelt ved kryssing av private veger og avkjørsler tilhører vegholder for gang- og sykkelvegen.

12. Skilt

Vegdirektoratet har generelt lagt til grunn at vedlikeholdsansvaret i henhold til vegloven er knyttet til den enkelte veks område. Ansvaret fordeles etter hvor skiltene er plassert. Ved tvil om hvilket vegområde skiltet er plassert på fordeles ansvaret etter hvis veks trafikk det er rettet mot

Vikepliktskilt står gjerne i grenselandet mellom de to vegenes vegområde, men skiltet er rettet mot sekundærvegens trafikanter og skulle derfor tilhøre sekundærvegen. Vegdirektoratet går likevel inn for at primærvegen har vedlikeholdsansvaret for trafikkregulerende skilt og oppmerking i selve krysset uansett plassering. Dette omfatter kant-, stopp- og vikepliktslinjer, samt vikeplikt- og stoppskilt.

Skilt for påbudt kjørefelt og hindermarkeringsskilt (906) som står parallelt med primærvegen på trafikkøya hører til primærveg. Forvarsling av vegvisere som står noen hundre meter inn på sekundærveg hører også til primærveg.

Figur 10 - Primærveg har vedlikeholdsansvaret for vikeplikt- og stoppskilt.

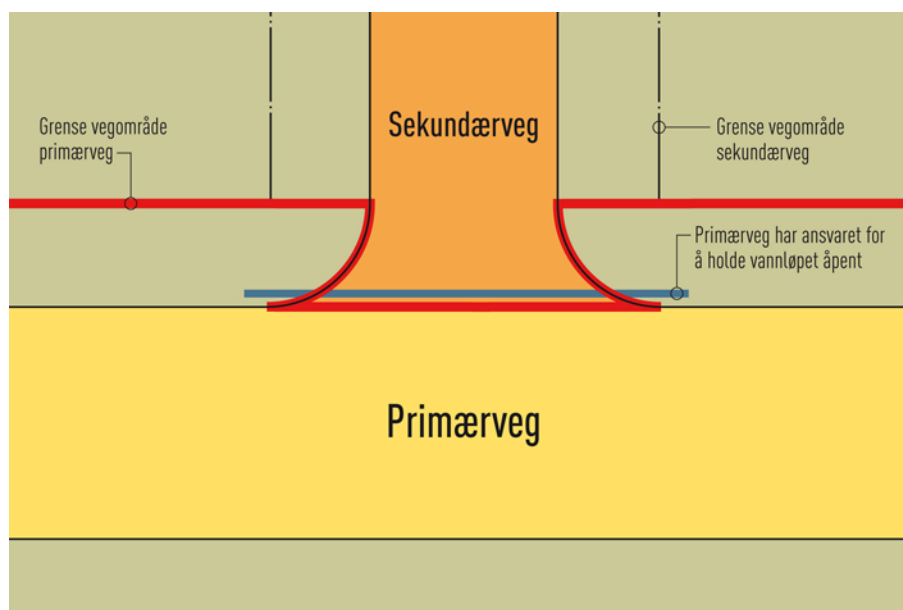
13. Signalregulering

I den grad det ikke finnes spesielle avtaler der sekundærvegens vegholder har påtatt seg slike kostnader, synes det riktig at primærvegens vegholder tar vedlikeholdsansvaret for hele anlegget, inkl. signallys, stolper og detektorløyfer eller lignende.

Kompetansen for drift og vedlikehold av signalanlegg tilhører også normalt primærvegens vegholder.

14. Drenering

Primærvegen sørger for å holde vannløpet åpent i stikkrenna gjennom sekundærvegen (driftsansvaret). Sekundærvegen har ansvaret for vedlikeholdet av selve stikkrenna.

Figur 11 – Primærveg har ansvaret for å holde vannløp åpent

15. Siktsoner

I kryss mellom offentlige veger synes det rimelig og praktisk at de respektive vegholdere tar ansvaret for den siktoppbeholdelse som tilligger egen veg. Dette betyr at primærvegens vegholder sørger for nødvendig sikt langs primærvegen, og sekundærvegens vegholder har tilsvarende ansvar langs sekundærvegen, innenfor de respektive vegområder. Slik ansvarsdeling bør gjelde både om vinteren (snørydding) og sommeren (vegetasjonskontroll).

Svært mange veger er i dag forkjørregulerte. Dette betyr ofte at framkommelighet og fartsnivået på primærvegen er bedre og høyere. Vegdirektoratet mener derfor på grunn av dette at for den delen av siktretkanten som ligger utenfor de respektive vegers vegområde, tar primærvegen kostnadene ved rydding av sikt.

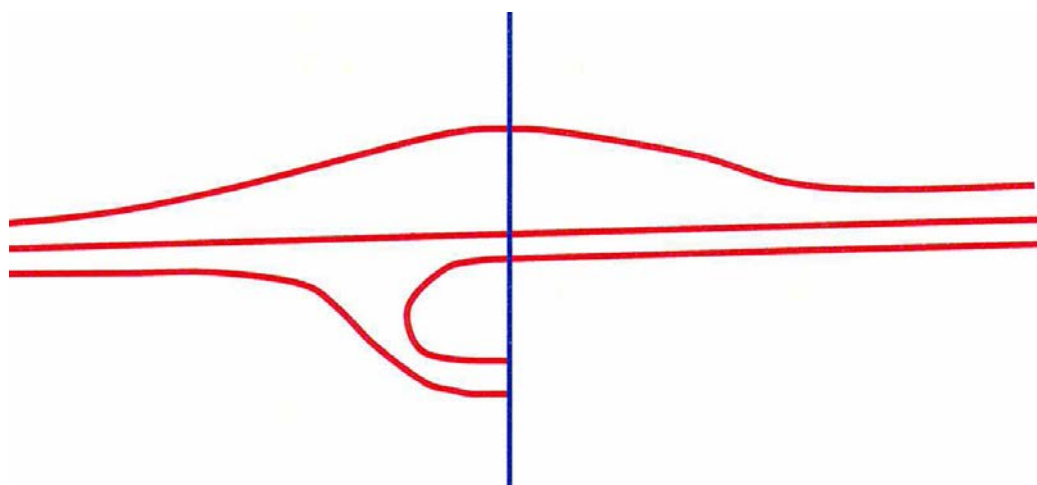
For private veger og avkjørsler har eieren eller brukeren av avkjørselen ansvaret for sikten mot primærvegen.

Del 2 Generelle kryssbetraktninger

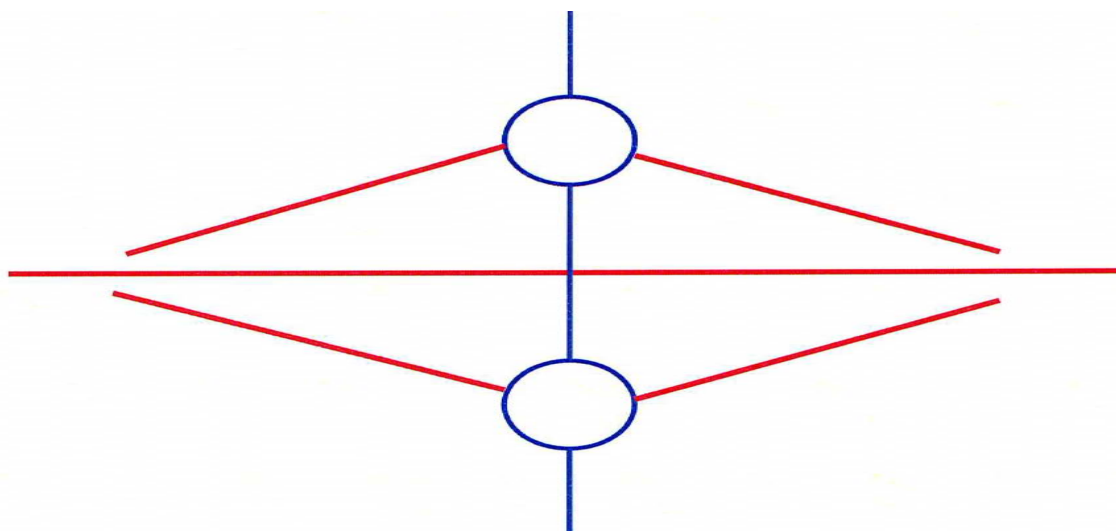
Del 2 tar for seg hva som skal være riksveg og hva som skal være fylkesveg etter 1.januar 2010. Denne delen er bare bilder uten tekst og er ment å gi beskrivelse av den mest vanlige og anbefalte ansvarsdelingen mellom kommende riksveger og stamveger. Tegninger som oppgir før og etter refererer til før og etter 1. januar 2010.

Røde veger er stamveg/riksveg og blå streker er fylkesveger.

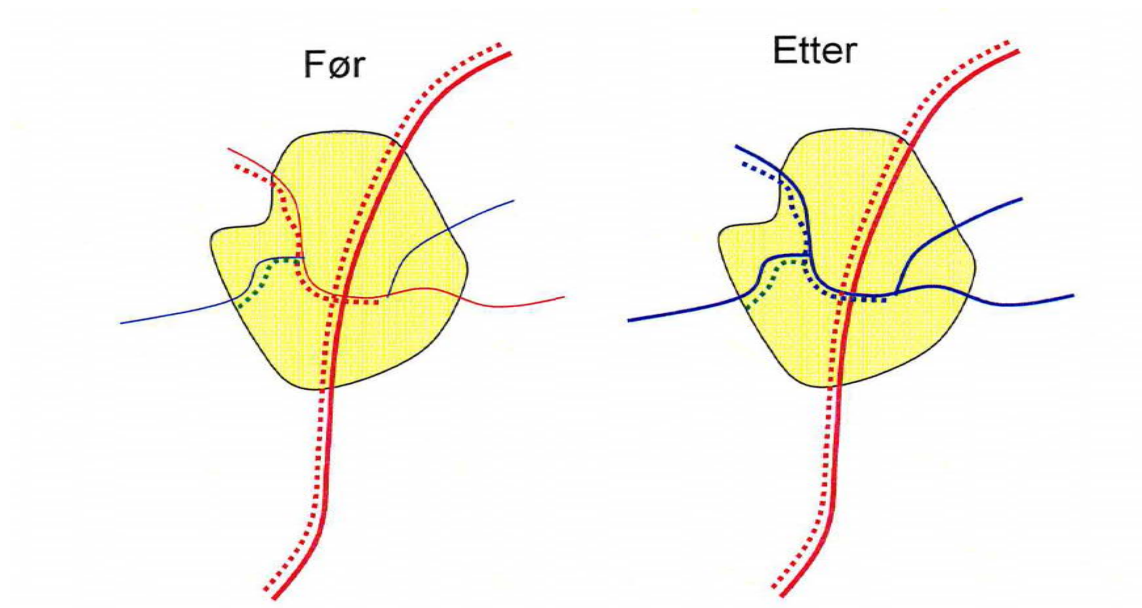
Figur 12 - To-plankryss med rampe og T-kryss

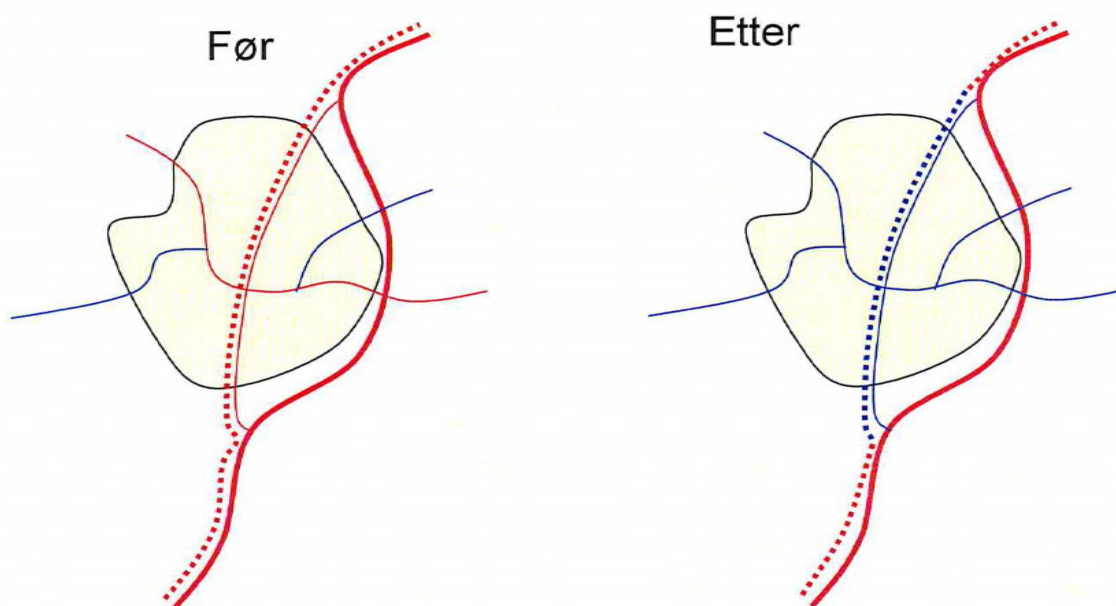
Figur 13 - To-planskryss med rundkjøringer i sekundærveg

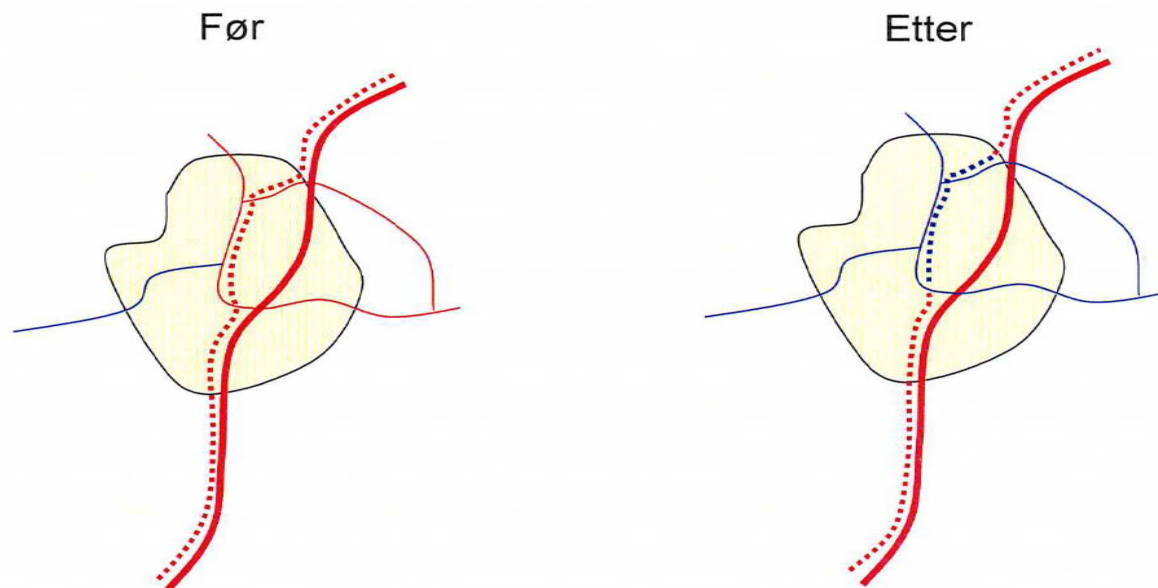
Figur 14 - Tettsted med gjennomgående Riksveg. G/s-veg som følger riksveg forblir statlig ansvar. G/s-veg som følger fylkesveg blir fylkets ansvar.

Figur 15 - Tettsted med omkjørings Riksveg og gjennomgående Rv som blir Fv

Figur 16 - Tettsted med gjennomgående Riksveg. GS følger delvis Rv som beholdes som RV og Rv som blir Fv.

Del 3 Gjennomføring av registreringer

I forbindelse med forvaltningsreformen skal svært mange riksveger overføres til fylkene per 1. januar 2010. I den forbindelse må en full registrering av veger og objekter utføres. Men det forventes ikke at alt dette gjøres innen årsskiftet. Det er ønskelig å få til en plan som følger:

- Innen 15. oktober 2009 skal korrekte lister over framtidig riksveg og omklassifisert øvrig riksveg kunne tas ut av NVDB.
- Innen 1. november 2009 skal alle g/s-veger langs riksveger være registrert i NVDB.
- Innen 1. juni 2010 skal alle veger være riktig registrert i NVDB og være riktig skiltet ute på vegen.
- Når neste funksjonskontrakt lyses ut skal fullstendig oversikt over alle veger og alle objekt være klart for det området som inngår i kontrakten. Dette betyr at det vil ta 4-5 år før oversikten over absolutt alle objekt er klar.

VEDLEGG – PR. 15.7.2011**ANSVARSDDELING FORVALTNING, DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV BRUER.****HB 147****Kap. A-5.3**

”Hovedregelen er at den myndighet som har ansvar for vegen som går på brua også har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av brua. Bruer som det får riks- og fylkesveger på er således Statens vegvesens ansvar med henholdsvis staten og fylkeskommunen som vegmyndighet.

Bruer som bygges på kommunale og private veger over riks- og fylkesveger vil normalt være den kommunale eller private eiers ansvar. Der det er avvik skal dette framgå av skriftlig avtale. Avtaler som regulerer ansvarsforholdet bør opprette allerede i planfasen.

Når det bygges kommunale eller private bruer som ledd i fremføringen av nye riks- og fylkesveger, nye konstruksjoner som berører eksisterende vegnett eller det foretas omklassifisering av eksisterende veger, må det opprettes en skriftlig avtale som avklarer ansvaret for forvaltningen, drift og vedlikehold.

For eksisterende kommunale og private bruer over riks- og fylkesveger hvor det ikke er opprettet spesielle avtaler, skal slike opprettes.

Forvaltning, drift og vedlikehold av verneverdige og andre bruer som tidligere har tilhørt riks- eller fylkesvegnettet, men på grunn av vegomlegging, nedklassifisering o.l. har fått endret vegmyndighet, er vegvesenets dersom annet ikke er avtalt.

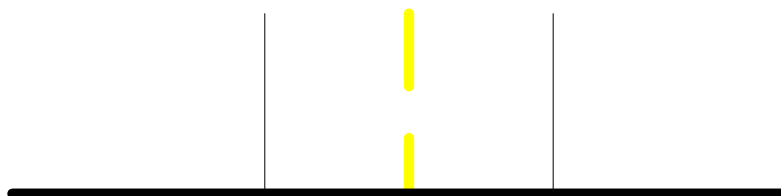
Når riks- og fylkesveger omklassifiseres til kommunal veg skal ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av bruene overføres til kommunen.

Jernbanebruer som går over riks- og fylkesveger er Jernbaneverkets ansvar, det vises til Statens vegvesens rundskriv 158/71: ”Retningslinjer for vedlikehold av underganger (riksveg under jernbane) og overgangsbruer (riksveg over jernbane). For andre baneselskaper må det avklares i hvert enkelt tilfelle”

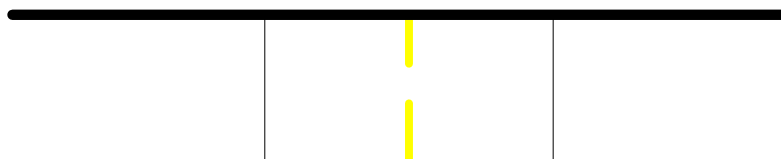
”**Retningslinjer for kostnadsdeling mellom veg og jernbane**” (30.8.2005) fremgår:

*”Tilsvarende har Statens vegvesen ansvaret for alle overgangsbruer, mens Jernbaneverket har ansvaret for sporet og dreneringen under brua. Gjeldende prinsipp innebærer at **den som ligger oppå har ansvar for konstruksjonen.**”*

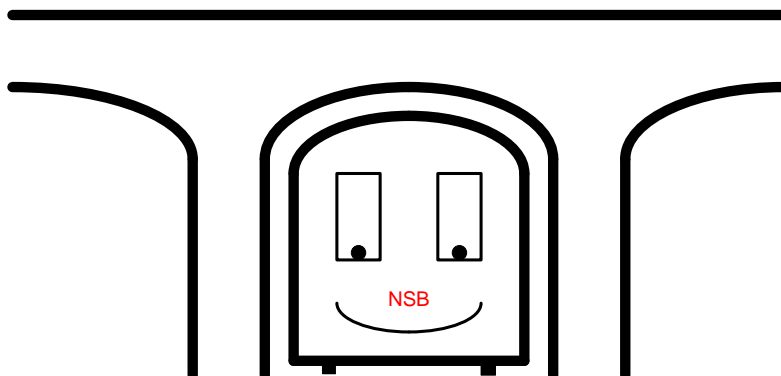
Eier av veg under bro
har ikke ansvar for
broens bærende
konstruksjoner

Eier av veg på bro eier
også broa

Vegeier er også eier av broa

mh